

KOMISJONI OTSUS,

9. detsember 2010,

millega muudetakse otsust K(2007) 2286, milles käsitletakse Euroopa Teadusnõukogu eeskirjade vastuvõtmist seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) eriprogrammi „Ideed” kaudsete meetmetega seotud taotluste esitamise ning nendega seotud hindamis-, valiku- ja toetuse määramise menetluste kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

(2010/767/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1906/2006, millega kehtestatakse ettevõtete, uurimiskeskuste ja ülikoolide Euroopa Ühenduse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) meetmetes osalemise ning uurimistulemuste levitamise eeskirjad,⁽¹⁾ eriti selle artikli 16 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) 6. juuni 2007. aasta otsusega K(2007) 2286 võttis komisjon vastu eeskirjad Euroopa Teadusnõukogule (ERC) seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) eriprogrammi „Ideed” kaudsete meetmetega seotud taotluste esitamise ning nendega seotud hindamis-, valiku- ja toetuse määramise menetluste kohta (edaspidi „ERC eeskirjad”).
- (2) Komisjon muutis neid eeskirju 27. septembri 2007. aasta otsusega K(2007) 4429.
- (3) 2007., 2008. ja 2009. aasta esimeste ERC projektikonkursside käigus saadud kogemuste põhjal ja võttes arvesse muudatusi, mida on Euroopa Liidu õigusaktides tehtud või mida on ERC sõltumatu teadusnõukogu sõnaselgelt taotlenud, on asjakohane otsust K(2007) 2286 muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsusega K(2007) 2286 vastu võetud ERC eeskirjad seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) eriprogrammi „Ideed” kaudsete

meetmetega seotud taotluste esitamise ning nendega seotud hindamis-, valiku- ja toetuse määramise menetluste kohta asendatakse lisas olevate eeskirjadega.

Artikkel 2

1. ERC eeskirju seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) eriprogrammi „Ideed” kaudsete meetmetega seotud taotluste esitamise ning nendega seotud hindamis-, valiku- ja toetuse määramise menetluste kohta kohaldatakse kõikide käesoleva otsuse jõustumise päevast peale avaldatavate ERC konkursikutsede suhtes.

2. Intervjuule kutsutavate sõltumatute ekspertide ja juhtivteadlaste ametisse nimetamise ja kulude hüvitamise sätteid, mis on esitatud komisjoni vastuvõetud töölevõtu käskkirja näidistes ja seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) eriprogrammi „Ideed” kaudsete meetmetega seotud taotluste esitamist ning nendega seotud hindamis-, valiku- ja toetuse määramise menetlusi käsitlevate ERC eeskirjade 3. jaos ning B ja C lisas, kohaldatakse alates käesoleva otsuse jõustumise päevast.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub 20. päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Brüssel, 9. detsember 2010

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ ELT L 391, 30.12.2006, lk 1.

LISA

EUROOPA TEADUSNÕUKOGU

Eeskirjad seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) eriprogrammiga „Ideed” seotud taotluste esitamise ning nendega seotud hindamis-, valiku- ja toetuse määramise menetluste kohta

SISUKORD

1.	Preambul. Terminite määratlus	53
2.	Sissejuhatus	53
2.1.	Põhimõtted	53
2.2.	Taotluste esitamine	54
2.2.1.	Konkursikutsed	54
2.2.2.	Eelregistreerimine	54
2.2.3.	Esitamine	54
2.2.4.	Esitamise juhised	55
2.2.5.	Laekumine	55
2.2.6.	Abikõlblikkuse kontrollimine	55
3.	Vastastikuse eksperdi hinnangu andmine	56
3.1.1.	Sõltumatute ekspertide roll	56
3.1.2.	Ekspertide nimetamine	57
3.1.2.1.	Sõltumatute ekspertide kõrvaldamine taotleja palvel	57
3.1.3.	Nimetamise tingimused, käitumisjuhend ja huvide konflikt	57
3.1.4.	Sõltumatud vaatlejad	58
3.1.5.	Vastastikuse eksperdi hinnangu andmise kriteeriumid	59
3.1.6.	Vastastikuse eksperdi hinnangu andmise korraldus	59
3.1.6.1.	Eesliiniuuringu projektidele vastastikuse eksperdi hinnangu andmine	59
3.1.6.2.	Eesliiniuuringu projektide taotluste kaheetapiline esitamine	60
3.1.6.3.	Vastastikuse eksperdi hinnangu andmine koordineerimis- ja toetusmeetmetele	61
3.1.7.	Vastastikuse eksperdi hinnangu tulemused, projektide valimine ja taotluste tagasilükkamine	61
3.1.8.	Tagasiside	62
3.1.9.	Abistamis- ja vaidlustusmenetlus	62
3.1.10.	Vastastikuse eksperdi hinnangu andmise protsessist aruandmine ja teavitamine	63
4.	Toetuse määramise otsus ja toetuslepingute ettevalmistamine	63

5.	Lisad	64
5.1.	A lisa. Taotluse paberkandjal esitamise kord	64
5.2.	B lisa. Eetikakontrolli kord	64
5.3.	C lisa. Intervjuule kutsutud juhtivteadlaste sõidu- ja majutuskulude hüvitamise ning päevaraha maksmise eeskirjad	67
5.4.	D lisa. Julgeolekuküsimused. Tundlikud ERC meetmed	69

1. PREAMBUL. TERMINITE MÄÄRATLUS

Euroopa Komisjon on loonud Euroopa Teadusnõukogu (ERC) ⁽¹⁾ teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi eriprogrammi „Ideed” (eriprogramm „Ideed”) sätete kohaselt, ⁽²⁾ et see tegeleks nimeetatud eriprogrammi rakendamisega.

ERC koosneb sõltumatust teadusnõukogust, peasekretärist ja spetsiaalsest rakendusstruktuurist, mille Euroopa Komisjon on loonud Euroopa Teadusnõukogu Rakendusametina; ⁽³⁾ ERC annab aru komisjonile ning tegutseb sõltumatuse ja terviklikkuse põhimõttel, mille tagab komisjon.

Käesolevas dokumendis kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

„ERCEA” – Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet;

„seitsmes raamprogramm” – Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmes raamprogramm (2007–2013) ⁽⁴⁾;

„osalemiseeskirjad” – ettevõtete, uurimiskeskuste ja ülikoolide seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) meetmetes osalemise ning uurimistulemuste levitamise eeskirjad ⁽⁵⁾;

„finantsmäärus” – nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust ⁽⁶⁾.

2. SISSEJUHATUS

Käesoleva dokumendi eesmärk on kehtestada eeskirjad taotluste esitamise ja neile vastastikuse eksperdi hinnangu andmise ning edukatele projektitaotlustele toetuse määramise kohta. Eeskirjadega kehtestatakse aluskriteeriumid, mis on loodud eesmärgiga tagada, et toetuste määramise menetlus oleks range, erapooletu, tõhus ja asjakohane. Eeskirjad on loodud koostöös ERC sõltumatu teadusnõukoguga, kes vastutab muu hulgas eriprogrammi „Ideed” tööprogrammi koostamise, vastastikuse eksperdi hinnangu meetodite ja projektidele vastastikuse eksperdi hinnangu taotlemise menetluse eest eriprogrammi „Ideed” raames ning kõnealuse eksperdi hinnangu andmises osalevate sõltumatute ekspertide määramise eest. Eeskirjad võtab vastu komisjon kooskõlas osalemiseeskirjadega.

1. jaos kirjeldatakse kogu protsessis – taotluse esitamisest kuni toetuse määramiseni – kohaldatavaid aluspõhimõtteid: tiptase, läbipaistvus, õiglus ja erapooletus, tõhusus ja kiirus ning eetilised kaalutlused.

2. jaos kirjeldatakse taotluste esitamise korda ja nende edasist käsitlemist, sealhulgas abikõlblikkuse hindamist.

3. jaos käsitletakse vastastikuse eksperdi hinnangu andmist, sealhulgas sõltumatute ekspertide valimist ja nimetamist, võimalike ja tegelike huvide konfliktide lahendamist ning eksperdi hinnangu andmise korraldust. Samuti käsitletakse seal protestide ja kaebuste menetlemist ning eksperdi hinnangutega seotud aruandlust ja toetuste määramist.

4. jaos käsitletakse toetuste ettevalmistamist ja määramist.

2.1. Põhimõtted

Kogu protsess taotluse esitamisest kuni toetuste määramiseni lähtub mitmest kindlast põhimõttest.

— Tiptase. Projektid, mis valitakse välja toetuse andmiseks, peavad olema kõrge teadusliku ja/või tehnilise kvaliteediga.

⁽¹⁾ ELT L 57, 24.2.2007, lk 14.

⁽²⁾ ELT L 400, 30.12.2006, lk 243.

⁽³⁾ ELT L 9, 12.1.2008, lk 15.

⁽⁴⁾ ELT L 412, 30.12.2006, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 391, 30.12.2006, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

- *Läbipaistvus*. Rahastamise ja toetuste määramise otsused peavad põhinema selgetel eeskirjadel ja menetlustel ning õigussubjektist taotlejatele ja juhtivteadlastele tuleb anda asjakohast tagasisidet nende projektidele antud vastastikuse eksperdihinnangu tulemuste kohta.
- *Õiglus ja erapooletus*. Kõiki taotlusi käsitletakse ühetaoliselt ja samaväärselt. Neid tuleb hinnata erapooletult nende kvaliteedi põhjal, sõltumata nende päritolust või taotluse esitanud asutuse, juhtivteadlase või rühmaliikmete isikust.
- *Konfidentsiaalsus*. Kõiki taotlusi ja nendega seotud teavet, teadmisi ja ERCEA-le esitatud dokumente tuleb käsitleda konfidentsiaalsena.
- *Tõhusus ja kiirus*. Eksperdihinnangu andmine, toetuste määramine ja ettevalmistamine peaks olema võimalikult kiire ning samas säilitama eksperdihinnangu kvaliteedi ja järgima õiguslikku raamistikku.
- *Eetilised ja julgeolekukaalutlused*. Iga taotluse, mis on vastuolus eetiliste aluspõhimõtetega või mis ei järgi asjaomast julgeolekumenetlust, võib eksperdihinnangu andmise, valiku- ja toetuse määramise protsessist igal ajal välja jätta.

2.2. Taotluste esitamine

2.2.1. Konkursikutsed

Taotlused esitatakse konkursikutse alusel ⁽¹⁾. Konkursside sisu ja ajakava kehtestatakse „Ideede” tööprogrammis ja avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* (edaspidi „konkursikutse tekst”) komisjoni veebisaidil ja samuti ERC veebisaidil, ⁽²⁾ kuhu lisatakse hüperlingid komisjoni veebisaidile (veebisaitidele).

Eesliiniuuringu projektide konkursside puhul võidakse täpsustada kogu konkursi soovituslik eelarve või soovituslikud eelarved konkreetsetele uurimisvaldkondadele, mida hindavad eraldiseisvad sõltumatutest ekspertidest koosnevad hindamiskomisjonid.

Konkursikutses täpsustatakse ka seda, kas taotlused tuleb esitada ühes või kahes etapis ja/või kas vastastikuse eksperdihinnangu andmine on ühe- või kaheetapiline. Kui esitamine toimub kahes etapis, palutakse teises etapis esitada täielik taotlus üksnes neil, kes said oma taotlusele esimeses etapis positiivse hinnangu.

2.2.2. Eelregistreerimine

Eriprogrammi „Ideed” alt üles suunatud lähenemisviisi tõttu eeldab ERC suure hulga taotluste laekumist kõikides uurimisvaldkondades. Et võimaldada ERC-l tagada ERC vastastikuse eksperdihinnangu andmise jaoks vajalikud vahendid ja teadmised, võidakse konkursil nõuda eelregistreerimist.

Eelregistreerimisel võib olla vajalik teatada taotluse kavandatav teemavaldkond ja uurimiseesmärgid.

Kui konkursil on ette nähtud eelregistreerimine, peab taotleja enne eelregistreerimise tähtaega taotlema kasutajatunnust ja salasõna elektrooniliste pakkumiste esitamise teenuse (*Electronic Proposal Submission Service* – EPSS, mida käesolevas tekstis nimetatakse elektrooniliseks taotluste esitamise süsteemiks) IT-süsteemi jaoks, mis on vajalik taotluse esitamiseks. Eelregistreerimise tähtaeg(tähtajad) võib(võivad) olla mõni nädal varasem(ad) konkursile taotluste esitamise tähtajast(tähtaegadest). Eelregistreerimine ja taotluste esitamine on kaks eri etappi. Kui konkursil nõutakse eelregistreerimist, kuid taotleja seda ei tee, ei võta elektrooniline taotluste esitamise süsteem kõnealuse taotleja esitatud taotlust vastu.

Kui konkursil eelregistreerimist ei nõuta, peab taotleja taotluse esitamiseks enne konkursi tähtaega siiski registreeruma ja taotlema EPSSi salasõna.

Erandjuhtudel võib taotleja paluda ERCEA-lt luba taotluse esitamiseks paberkandjal, nagu on sätestatud käesoleva otsuse A lisas.

2.2.3. Esitamine

Taotlused esitatakse ja vajaduse korral eelregistreerutakse elektrooniliselt komisjoni hallatava veebipõhise elektroonilise taotluste esitamise süsteemi kaudu (praegu EPSS).

Eesliiniuuringu meetmete teadusprojektidesse tuleb vastavalt „Ideede” tööprogrammile kaasata juhtivteadlane – konkreetne isik, kes vastutab projekti teadusliku juhtimise eest. Taotlused esitab juhtivteadlane, keda volitab korraldav asutus, kes on ametlikult õigussubjektist taotleja, kellele toetus määratakse ⁽³⁾. Taotluse esitamise ja eksperdihinnangu andmise protsessi käigus toimub suhtlus ERCEA ja õigussubjektist taotleja vahel põhiosas juhtivteadlase vahendusel.

⁽¹⁾ Võimalik erand on koordineerimis- ja toetusmeetmed, millele on viidatud osalemiseeskirjade artiklis 14.

⁽²⁾ http://cordis.europa.eu/home_en.html; <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/>; <http://erc.europa.eu>

⁽³⁾ Erandkorras võib juhtivteadlane ise olla õigussubjektist taotleja.

Kõik taotluse andmed tuleb ette valmistada ja üles laadida ning elektroonilise taotluste esitamise süsteemi kasutustingimuste ja eksperdihinnangu andmise tingimustega tuleb nõustuda enne taotluse esitamist.

Elektrooniline taotluste esitamise süsteem kontrollib mitmel korral põhiaandmeid. See laseb taotlejal taotluse esitada alles pärast kontrollimist. Nimetatud kontrollimine ei asenda punktis 2.2.6 kirjeldatud ametlikku abikõlblikkuse kontrolli ega taga, et esitatud dokumentide sisu vastab konkursi tingimustele. Taotluse esitamine toimub hetkel, kui juhtivteadlane alustab vastavalt elektroonilise taotluste esitamise süsteemi juhtnööridele lõplikku esitamisprotsessi, ja mitte enne seda.

Teisaldataval elektroonilisel andmekandjal (nt CD-ROM või muu sarnane elektrooniline seade), e-posti või faksi teel saadetud projektitaotlusi ei loeta esitatuks ja neid ei hinnata. Erandkorras võib juhtivteadlane juhul, kui tal puudub võimalus juurdepääsuks elektroonilisele taotluste esitamise süsteemile, paluda ERCEA-lt luba esitada taotlus paberkandjal. Kõnealuse loa taotlemise ja taotluse paberkandjal esitamise kord on sätestatud käesolevate eeskirjade A lisas.

Taotluse tagasivõtmise kord esitatakse asjaomases taotluste esitamise juhistes. Tagasivõetud taotlust ei võeta hiljem vastastikuse eksperdihinnangu andmisel või valiku tegemisel arvesse.

Kui sama taotlus esitatakse mitu korda, hinnatakse üksnes viimati esitatud abikõlblikku taotlust.

Taotlusi hoitakse kogu aeg ohututes tingimustes. Kõik eksemplarid, mida ei vajata arhiveerimise ja/või auditeerimise eesmärgil, hävitatakse, kui neid enam vaja ei ole.

2.2.4. Esitamise juhised

Taotluse esitamise juhistes selgitatakse üksikasjalikult, kuidas juhtivteadlased, rühmaliikmed või õigussubjektist taotlejad saavad paluda abi või teavet kõigis konkursiga seotud küsimustes. Juhistes on esitatud liikmesriikide kontaktpunktide, ERCEA ja ERC kasutajatoe kontaktandmed. Elektroonilise taotluste esitamise süsteemiga seotud küsimuste jaoks on loodud spetsiaalne kasutajatugi.

2.2.5. Laekumine

Esitatud taotluste viimase versiooni laekumise kuupäev ja kellaaeg registreeritakse. Pärast konkursi tähtaja möödumist saadetakse laekumise kohta e-posti teel teade, mis sisaldab järgmist:

- projekti pealkiri ja kordumatu tunnuscode (taotluse number);
- selle konkursi tunnuscode, mille jaoks taotlus on esitatud;
- laekumise kuupäev ja kellaaeg (mis elektrooniliselt esitatud taotluste korral on konkursi lõpptähtaeg).

Pärast taotluse esitamist võtab ERCEA juhtivteadlase ja/või õigussubjektist taotlejaga ühendust üksnes juhul, kui see on vajalik mõne küsimuse, näiteks abikõlblikkuse selgitamiseks või taotluses sisalduvate halduslike või õiguslike andmete kinnitamiseks⁽¹⁾. Kaheetapilises menetluses ja üksnes edasipääsenud taotluste korral aga võidakse kooskõlas konkursi- kutses täpsustatud tingimustega paluda õigussubjektist taotleja volitatud juhtivteadlasel esitada täiendav taotlus või täpsemat teavet esialgse taotluse kohta ja/või tulla intervjuule.

2.2.6. Abikõlblikkuse kontrollimine

Selleks et taotlused pääseksid edasi vastastikuse eksperdihinnangu andmise vooru, peavad need vastama kõikidele abikõlblikkuskriteeriumidele. Kõnealuseid kriteeriume järgitakse rangelt. Kui taotlused esitatakse kahes etapis, kontrollitakse abikõlblikkust mõlemas etapis. Kõiki konkursile esitatud taotlusi kontrollitakse järgmiste abikõlblikkuskriteeriumide alusel:

- taotluse laekumine enne lõpptähtaega (konkursikutsega ette nähtud kuupäev ja kellaaeg);

⁽¹⁾ Elektroonilise esitamissüsteemi haldaja võib taotluse esitajaga ühendust võtta taotluse esitamise seotud tehniliste probleemide selgitamiseks või lahendamiseks.

- taotluse terviklikkus, st kõigi nõutavate osade ja vormide olemasolu ⁽¹⁾;
- konkursi ulatus: taotluse sisu peab vastama konkursikutses nimetatud eesmärkidele, teemadele ja rahastamiskavale, nagu on sätestatud „Ideede” tööprogrammis. Taotlus loetakse ulatuse alusel abikõlbmatuks üksnes selgete juhtumite korral ⁽²⁾;
- kõik konkursi suhtes kohaldatavad täiendavad abikõlblikkuskriteeriumid, mis on täpsemalt esitatud „Ideede” tööprogrammis ja konkursiteates.

Kui juba varem – kas vastastikuse eksperdi hinnangu andmise etapi ajal või pärast seda – saab selgeks, et ühte või mitut abikõlblikkuskriteeriumi ei ole täidetud, tunnistatakse taotlus abikõlbmatuks ja see jääb edaspidisest läbivaatamisest kõrvale. Kui taotluse abikõlblikkuse suhtes on kahtlusi, võib eksperdi hinnangu andmist jätkata, kuni lõplikku otsust abikõlblikkuse kohta ei ole tehtud. Taotluse hindamine sellistel asjaoludel ei tõenda selle abikõlblikkust.

Kui abikõlblikkuse küsimuses ei ole selgust ja peetakse vajalikuks juhtumi põhjalikumalt läbivaatamist, võidakse kokku kutsuda abikõlblikkuse läbivaatamise komisjon. Komisjoni ülesanne on tagada kõnealuste juhtumite sidus õiguslik tõlgendamine ning taotlusega seotud õigussubjektist taotlejate ja juhtivteadlaste võrdne kohtlemine ⁽³⁾.

Juhtivteadlasi, kelle taotletav projekt loetakse abikõlbmatuks, teavitatakse sellise otsuse põhjustest.

3. VASTASTIKUSE EKSPERDIHINNANGU ANDMINE

3.1.1. Sõltumatute ekspertide roll

Sõltumatud eksperdid (vastastikuse eksperdi hinnangu andjad) vaatavad taotlused läbi tagamaks, et rahastamiseks valitakse üksnes kõige kvaliteetsemad projektid. Sõltumatu ekspert on väljaspool ERC-d ja Euroopa Komisjoni tegutsev ekspert, ⁽⁴⁾ kes töötab enda nimel ja ei esinda oma töös ühtki organisatsiooni või teadusringkonda.

Seoses eksperdi hinnangu andmisega eristatakse viit tüüpi sõltumatuid eksperte:

- 1) *ERC vastastikuse eksperdi hinnangu andmise komisjonide esimehed*: korraldavad enda juhitava hindamiskomisjoni tööd, juhatavad komisjoni koosolekuid ja osalevad lõpliku konsolideerimise koosolekul. Nad võivad komisjoni koosolekute ettevalmistamise käigus ka taotlusi individuaalselt hinnata, tavaliselt kaughindamise teel;
- 2) *ERC vastastikuse eksperdi hinnangu andmise komisjonide liikmed*: aitavad ette valmistada hindamiskomisjoni koosolekuid, osalevad neil ja võivad kaasa aidata ka taotluste individuaalsele hindamisele, tavaliselt kaughindamise teel;
- 3) *hindamiskomisjoni hindajad*: sõltumatud eksperdid, kellel palutakse aidata taotlusi individuaalselt hinnata. Tavaliselt ei osale nad hindamiskomisjoni koosolekutel;
- 4) *retsensendid*: sõltumatud eksperdid, kes hindavad taotlusi individuaalselt üksnes kaughindamise teel ja kellele ei maksta täidetavate ülesannete eest tasu;
- 5) *sõltumatud vaatlejad*: sõltumatud eksperdid, kellel palutakse uurida eksperdi hinnangu andmise protsessi selle toimimise ja teostamise seisukohast. Nad ei anna hinnangut hinnatavate taotluste kohta. Nad võivad osaleda kõikidel vastastikuse eksperdi hinnangu andmise protsessiga seotud koosolekutel.

⁽¹⁾ Taotluses sisalduva teabe täielikkust hindavad sõltumatud eksperdid. Abikõlblikkuse kontroll hõlmab üksnes taotluse asjaomaste osade ja vormide olemasolu ning nõutavate lisadokumentide kehtivuse kontrolli.

⁽²⁾ Tavaliselt hinnatakse taotlusi selle rahastamiskava kriteeriumide alusel, mille jaoks need on esitatud. Siiski võib ERCEA näiteks juhul, kui rahastamiskava valikul on eksitud, otsustada hinnata taotlust mõne teise rahastamiskava kriteeriumide alusel. Seda saab teha üksnes juhul, kui on selge, et taotlus ei vasta või vastab puudulikult algselt valitud rahastamiskavale, ja kui asjaomase konkursi raames on avatud sobivam rahastamiskava.

⁽³⁾ Komisjon moodustatakse ERCEA töötajatest ja vajaduse korral teistest Euroopa Komisjoni töötajatest, kellel on vajalikud teadmised õigusküsimustes ja/või infosteemidest. Läbivaatamise komisjon uurib taotluse ja selle esitamise asjaolusid ning annab erialast nõu, et toetada otsust selle kohta, kas taotlus tuleks abikõlblikkuskriteeriumide põhjal tagasi lükata või mitte. Läbivaatamise komisjon võib otsustada mõne konkreetse küsimuse selgitamiseks võtta ühendust juhtivteadlase ja õigussubjektist taotlejaga.

⁽⁴⁾ Asjaomaste spetsialiseeritud ELi ametite töötajaid loetakse välisekspertideks.

3.1.2. Ekspertide nimetamine ⁽¹⁾

ERC sõltumatu teadusnõukogu vastutab vastavalt osalemiseeskirjade artikli 17 lõikele 2 eesliinuuringu projektidele vastastikuse eksperdihinna andvate sõltumatute ekspertide soovitamise eest ⁽²⁾ ja kaudsete meetmete rakendamise hindamise eest osalemiseeskirjade artikli 27 lõike 1 tähenduses. ERC sõltumatu teadusnõukogu võib sõltumatute ekspertide määramisel tugineda oma liikmetele ja hindamiskomisjoni liikmete või ERCEA antavale teabele. ERCEA nimetab eksperdid ametlikult kõnealuse ettepaneku alusel ⁽³⁾.

Sõltumatutelt ekspertidelt nõutakse oskusi ja teadmisi tegevusvaldkondades, milles neilt abi palutakse. Neil peab olema kõrgetasemeline töökogemus avalikus või erasektoris teadusuuringute, akadeemilise tegevuse või teadusliku halduse alal. Vajalikud võivad olla ka muud oskused (nt noorteadlaste juhendamine ja õpetamine; projektide haldamine või hindamine; tehnosiire ja innovatsioon; rahvusvaheline teadus- ja tehnoloogiakoostöö). Salastatud teabega tegelevate sõltumatute ekspertide nimetamisel nõutakse asjakohast julgeolekukontrolli.

ERCEA kasutuses on ka ekspertide nimekiri, mis on koostatud *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud konkursikutsede põhjal, ning nimekiri teistest vajaliku kvalifikatsiooniga ekspertidest, kes on leitud näiteks liikmesriikide teadusuuringuid rahastavate asutuste ja teiste sarnaste organisatsioonidega konsulteerides. Ekspertid võivad pärit olla muudest riikidest kui liikmesriigid või seitsmenda raamprogrammiga ühinenud riigid.

Ekspertinimekirjade koostamisega püüab ERCEA tagada suurima teadusliku ja tehnilise pädevuse konkursi valdkondades, võttes arvesse ka muid kriteeriume, näiteks:

- naiste ja meeste tasakaalustatud kaasamine kogu ELi, raamprogrammiga ühinenud riikidest ja kolmandatest riikidest ⁽⁴⁾;
- ekspertide korrapärane rotatsioon kooskõlas vajaliku järjepidevusega; keskmiselt eeldatakse, et kalendriaasta jooksul vahetub vähemalt veerand igas uurimisvaldkonnas osalevatest ekspertidest.

Ekspertidel peab olema ka taotluste hindamiseks vajalik keelteoskus.

Konkreetsete taotlustega seotud sõltumatute ekspertide nimesid ei avaldata. Komisjoni veebisaidil (veebisaitidel) avaldatakse igal aastal siiski nimekiri sõltumatutest ekspertidest, kes on osalenud eriprogrammiga „Ideed” seotud konkursile laekunud taotluste hindamises. Lisaks sellele avaldatakse ERC veebisaidil hindamiskomisjoni liikmete nimekiri.

Igasugune vastastikuse eksperdihinna andmisega seotud otsene või kaudne kontakt samale konkursile taotluse esitava juhtivteadlase ja/või õigussubjektist taotleja ning eksperdihinna andmisel osalevate sõltumatute ekspertide vahel on rangelt keelatud. Iga niisugune kontakt võib tuua kaasa ERCEA otsuse kõrvaldada asjaomane taotlus konkursilt.

3.1.2.1. Sõltumatute ekspertide kõrvaldamine taotleja palvel

Vastavalt asjaomastele taotluste esitamise juhistele võib taotlejale anda loa esitada palve, et mõni konkreetne isik ⁽⁵⁾ ei osaleks nende taotluse hindamisel vastastikuse eksperdihinna andjana. Sellistel juhtudel palutakse taotlejal selgitada oma soovi põhjuseid ⁽⁶⁾. Sellises olukorras võib kõnealuse isiku juhul, kui ta on asjaomasele konkursile esitatava taotluse hindamisel osalev sõltumatu ekspert, asjaomase taotluse hindamisest kõrvaldada, tingimusel et ERCEA-l on endiselt võimalik taotlust hinnata.

3.1.3. Nimetamise tingimused, käitumisjuhend ja huvide konflikt

Käesolevas jaos on juttu sellest, kuidas ERCEA määrab sõltumatuid eksperte, kes osalevad eriprogrammi „Ideed” raames esitatud taotlustele vastastikuse eksperdihinna andmisel. Sama menetlust võib ERCEA *mutatis mutandis* kohaldada nende ekspertide nimetamisel, kes täidavad ülesandeid osalemiseeskirjade artikli 27 lõike 1 tähenduses.

ERCEA koostab Euroopa Komisjoni heakskiidetud näidiste põhjal töölevõtu käskkirja, millele kirjutab alla sõltumatu ekspert. Töölevõtu käskkirjas on kehtestatud sõltumatu eksperti ja ERCEA töösuhte raamistik, mille alusel võib eksperdil paluda abistada ERC-d eksperdinõu andmisega.

⁽¹⁾ Osalemiseeskirjade artikli 17 lõige 2.

⁽²⁾ Koordineerimis- ja toetusmeetmetele vastastikuse eksperdihinna andjate nimetamiseks ei pruugi olla vajalik, et valiku teeks sõltumatu teadusnõukogu.

⁽³⁾ ERCEA volitused põhinevad osalemiseeskirjadel ja/või komisjoni otsusel K(2008) 5694, 8. oktoober 2008.

⁽⁴⁾ Euroopa Liit järgib teaduse valdkonnas soolise tasakaalu ja võrdsuse põhimõtteid. Selle kinnituseks on komisjoni 19. juuni 2000. aasta otsus 2000/407/EÜ, mis käsitleb naiste ja meeste võrdsust esindatust komisjoni asutatud komiteedes ja eksperdirühmades. Ka osalemiseeskirjade artikli 17 lõikes 2 on sätestatud, et „selleks et tagada mõistlik sooline tasakaal, rakendatakse sõltumatute ekspertide rühmade nimetamisel sobivaid meetmeid”.

⁽⁵⁾ Asjaomased taotluse esitamise juhised võimaldavad taotlejal nimetada kuni kolm isikut.

⁽⁶⁾ Põhjused peavad tuginema selgetele põhjendustele, näiteks otsene teaduslane rivaliteet, tööalane vaenulikkus või sarnane olukord, mis võiks mõjutada võimaliku hindaja objektiivsust või selle kahtluse alla seada.

Töölevõtu käskkirjas on esitatud sõltumatute ekspertide suhtes kohaldatavad üldtingimused, täpsemalt sõltumatutele ekspertidele ettenähtud vastastikuse eksperdihindangu andmise käitumisjuhend, mis on lisatud töölevõtu käskkirjale, ning põhisätted konfidentsiaalsuse, huvide konflikti ja isikuandmete käsitlemise kohta.

Ametisse nimetamine jõustub, kui sõltumatu ekspert ja ERCEA kirjutavad töölevõtu käskkirjale alla.

Hindamiskomisjoni esimeeste, hindamiskomisjoni liikmete, hindamiskomisjoni hindajate ja sõltumatute vaatlejate ülesannete täitmise eest on õigus saada rahalist tasu. Sellisel juhul kehtestatakse töölevõtu käskkirjas tasu maksmise üldtingimused.

Retsensentide ülesannete täitmise eest ei ole rahalist tasu ette nähtud.

Seoses iga tööülesandega palutakse kõikidel sõltumatutel ekspertidel kinnitada, et neil puudub uuritava taotlusega seoses (diskvalifitseeriv või võimalik) huvide konflikt. Kui sõltumatu ekspert teatab seoses taotlusega huvide konfliktist, sõltub meetmete võtmine sellest, kas tegemist on diskvalifitseeriva või võimaliku huvide konfliktiga.

Olukordi, kus võib esineda diskvalifitseeriv või võimalik huvide konflikt, on kirjeldatud tegevusjuhendis.

Sõltumatu ekspert ei saa osaleda sellisele konkursile esitatud taotluste hindamisel, kuhu ta ise on taotluse esitanud.

Diskvalifitseeriva huvide konflikti korral ei tohi sõltumatu ekspert mõjutada asjaomasele taotlusele eksperdihindangu andmist. Eelkõige ei tohi sõltumatu ekspert sellisel juhul osaleda individuaalsel hindamisel (tavaliselt kaughindamine) ega võtta sõna või hääletada hindamiskomisjoni asjaomase taotlusega seotud arutelul. Kõnealusel juhul peab sõltumatu ekspert ajaks, kui hindamiskomisjon arutab huvide konfliktiga seotud konkreetse taotluse juhtumit, ruumist (või elektroonilisest foorumist) lahkuma.

Võimaliku huvide konflikti korral kaalub ERCEA juhtumi asjaolusid ja teeb otsuse. Võidakse otsustada, kas lubada sõltumatul eksperdil osaleda asjaomasele taotlusele vastastikuse eksperdihindangu andmisel (sel juhul peab ekspert allkirjastama vastava avalduse) või kõrvaldada ta samamoodi, nagu diskvalifitseeriva konflikti korral.

Ekspert peab teatama igast teadaolevast huvide konfliktist enne vastastikuse eksperdihindangu andmise protsessi.

Kui konflikt ilmneb vastastikuse eksperdihindangu andmise käigus, peab sõltumatu ekspert sellest kohe teatama vastutavale ametiisikule. Kui lõpuks leitakse, et tegemist on diskvalifitseeriva konfliktiga, peab sõltumatu ekspert edaspidi loobuma asjaomasele taotlusele eksperdihindangu andmisest. Kõnealusel sõltumatu eksperdi varasemaid märkusi ja hinnanguid arvesse ei võeta. Vajaduse korral vahetatakse sõltumatu ekspert välja.

Kui sõltumatu ekspert varjab teadlikult diskvalifitseerivat või võimalikku huvide konflikti ja see avastatakse vastastikuse eksperdihindangu andmise käigus, kõrvaldatakse sõltumatu ekspert kohe ja kohaldatakse töölevõtu käskkirjaga ettenähtud sanktsioone. Kõik eksperdihindangu protsessi tulemused, milles ekspert on osalenud, tunnistatakse kehtetuks ning asjaomast taotlust (asjaomaseid taotlusi) hinnatakse uuesti.

Analoogselt finantsmääruse rakenduseeskirjade⁽¹⁾ artikli 265a lõikega 3 võib sõltumatu eksperdi poolset käitumisjuhendi rikkumist või muud tõsist eksimust pidada raskeks ametialaseks eksimuseks ja see võib viia kõnealusel sõltumatu eksperdi eemaldamiseni ERCEA sõltumatute ekspertide nimekirjast. Eemaldamise järel kustutatakse sõltumatu eksperdi andmed andmebaasist ja tõkestatakse tema uuesti registreerimine ajavahemiku jooksul, milleks ta on eemaldatud.

3.1.4. Sõltumatud vaatlejad

Sõltumatud eksperdid võib määrata vaatlejateks, kes uurivad vastastikuse eksperdihindangu andmise protsessi selle toimimise ja teostamise seisukohast. Vaatlejate volitused hõlmavad kogu vastastikuse eksperdihindangu andmise protsessi, sealhulgas kaughindamine. Kaughindamise korral on vaatlejal juurdepääs kogu ERCEA ja vastastikuse eksperdihindangu andjate teabevahetusele ja nad võivad võtta ühendust mõne eksperdihindangu andja või nende kõigiga, et küsida nende arvamust eksperdihindangu andmise teostamise kohta. Vaatlejal on juurdepääs kõikidele koosolekutele, mis on osa eksperdihindangu andmise protsessist.

ERCEA koostab igale sõltumatule vaatlejale töölevõtu käskkirja. Sõltumatute vaatlejate ametisse nimetamisel kasutatakse Euroopa Komisjoni heakskiidetud näidist. Komisjoni heakskiidetud näidis sisaldab käitumisjuhendit vastastikuse eksperdihindangu andmise protsessi vaatlejatele.

ERCEA teavitab programmi komisjoni ekspertidest vaatlejate valimisest ja nende valimise alustest.

⁽¹⁾ EÜT L 357, 31.12.2002, lk 1.

Vaatlejate ülesanne on jälgida vastastikuse eksperdi hinnangu andmise protsessi selle toimimise, mitte tulemuse seisukohast, välja arvatud juhul, kui eksperdi hinnangu andmise tulemus on otseselt seotud selle toimimisega. Seetõttu ei pea vaatlejad olema asjatundjad hinnatavate taotluste valdkonnas. See, kui vaatlejal ei ole liiga põhjalikke teadmisi konkreetsest teaduse ja tehnoloogia valdkonnast, on isegi kasulik, selleks et ära hoida konflikte vastastikuse eksperdi hinnangu tulemuse ja hindamisprotsessi toimimist käsitlevate arvamuste vahel. Igal juhul ei väljenda nad oma seisukohti seoses uuritavate taotluste või sõltumatute ekspertide arvamustega nende taotluste kohta.

Vaatleja roll on anda sõltumatut nõu vastastikuse eksperdi hinnangu andmise protsessi teostamise kohta, menetluse parandamise viiside ja selle kohta, kuidas sõltumatud eksperdid hindamiskriteeriume kohaldavad. Vaatlejad kontrollivad, et järgitaks käesolevates eeskirjades kehtestatud või nendes osutatud korda, ja teavitavad programmi juhatust protsessi parandamise võimalikest viisidest.

Vaatlejad peavad täitma samu konfidentsiaalsusenooleid nagu sõltumatud eksperdid ja allkirjastama konfidentsiaalsuse lepingut sisaldava töölevõtu käskkirja. Neil on keelatud avaldada taotluste üksikasju, taotlusi läbivaatavate sõltumatute ekspertide nimesid ja vastastikuse eksperdi hinnangu andmise komisjonide arutelude sisu.

Vaatlejad edastavad oma vaatlustulemused ERC-le. Neil soovitatakse pidada ka mitteametlikke arutelusid ERCEA ametiisikutega, kes osalevad eksperdi hinnangu andmise protsessis, ja teha tähelepanekuid võimalike täienduste kohta, mida saaks kohe praktikas rakendada.

ERCEA teavitab programmi komisjoni vaatlejate vaatlustulemustest ja võib nende aruande kokkuvõtte avalikustada.

Vastastikuse eksperdi hinnangu andmise vaatluse korraldamise suhtes kohaldatakse konkreetse tööülesandes nimetatud maksimummäärasid. Tööülesandes nimetatud maksimummäär võib kirjaliku muudatusega suurendada.

3.1.5. Vastastikuse eksperdi hinnangu andmise kriteeriumid

„Ideede” tööprogrammis kehtestatakse hindamiskriteeriumid, sealhulgas taotluste hindamine ning sellega seotud koefitsiendid ja künnised, ning need põhinevad eriprogrammis „Ideed” ja osalemiseeskirjades⁽¹⁾ esitatud põhimõtetel. Kriteeriumide kohaldamise viise võib täpsemalt selgitada taotluste esitamise juhistes⁽²⁾.

Eetiliselt tundlike teemadega taotluste (vt B lisa) või julgeolekukaalutlustel lisakontrolli vajavate taotluste (vt D lisa) suhtes kohaldatakse erimenetlust.

3.1.6. Vastastikuse eksperdi hinnangu andmise korraldus

ERC sõltumatu teadusnõukogu kehtestab vastastikuse eksperdi hinnangu andmise meetodid, mis võivad eri konkursside puhul üksikasjades erineda, ning vaatab üle vastastikuse eksperdi hinnangu andmise protsessi ja kehtestab ERC hindamiskomisjonide kodukorra, mis avaldatakse ERC veebisaidil (juhend vastastikuse eksperdi hinnangu andjatele). Samuti võib ERC sõltumatu teadusnõukogu volitada oma liikmeid osalema vaatlejatena hindamiskomisjoni koosolekutel. Teadusnõukogu liikmed ei tohi siiski mingil tingimusel mõjutada selle hindamiskomisjoni koosoleku tulemust, kus nad osalevad.

Vastastikuse eksperdi hinnangu andmine korraldatakse vastavalt eespool punktis 2.1 sätestatud põhimõtetele, et tagada taotluste järjekindel, range ja kvaliteedist lähtuv hindamine „Ideede” tööprogrammis kehtestatud kriteeriumide alusel.

Kui konkursikutses määratakse kindlaks kaheetapiline hindamismenetlus, lähevad edasisele hindamisele üksnes need taotlused, mis läbivad esimese etapi, mille käigus hinnatakse taotlusi piiratud hindamiskriteeriumide alusel⁽³⁾.

3.1.6.1. Eesliiniuuringu projektidele vastastikuse eksperdi hinnangu andmine

Vastastikuse eksperdi hinnangu annavad sõltumatutest teadlastest koosnevad hindamiskomisjonid. Neid võivad abistada hindamiskomisjoni hindajad ja spetsialistidest retsensendid, kes annavad vastastikuse eksperdi hinnangu täielikult või osaliselt kodus või töökohas (nn kaughindamine). Hindamiskomisjonid luuakse nii, et oleks esindatud kõik konkursi uurimisvaldkonnad, kusjuures iga hindamiskomisjon vastutab teatavate uurimisvaldkondade eest.

⁽¹⁾ Osalemiseeskirjade artikkel 15.

⁽²⁾ Tavaliselt hinnatakse taotlusi selle rahastamiskava kriteeriumide alusel, mille jaoks need on esitatud. Siiski võib ERCEA näiteks juhul, kui rahastamiskava valikul on eksitud, otsustada hinnata taotlust mõne teise rahastamiskava kriteeriumide alusel. Seda saab teha üksnes juhul, kui on selge, et taotlus ei vasta või vastab puudulikult algselt valitud rahastamiskavale ja kui asjaomase konkursi raames on avatud sobivam rahastamiskava.

⁽³⁾ Vastavalt osalemiseeskirjade artikli 16 lõikele 1.

Hindamiskomisjonid töötavad vastavalt eespool nimetatud ERC hindamiskomisjonide kodukorrale sõltumatu vanemeksperdi juhtimisel.

Vastastikuse eksperdihindangu andmist võib korraldada kahes etapis. Sel juhul võetakse esimese etapi tulemused teise etapi aluseks. Üks etapp hõlmab tavaliselt järgmisi toiminguid.

Taotluste määramine hindamiskomisjonidele: iga taotlus määratakse ühele hindamiskomisjonile vastavalt selle teemavaldkonnale. Esialgne määramine põhineb taotleja esitatud viitel, projekti pealkirjal ning sisul ja/või taotluses esitatud tabel, mis võib olla märksõnade kujul.

Individaalne hindamine: vähemalt kolm projektiga seotud teadus- või tehnoloogiavaldkonnas pädevat vastastikuse eksperdihindangu andjat ⁽¹⁾ vaatavad taotlused asjaomaste kriteeriumide alusel läbi ja koostavad individuaalsed hindamisaruanded.

Hindamiskomisjoni hinnang: hindamiskomisjonidel on kohustus vaadata järjekindlalt läbi nende pädevusalasse kuuluvad taotused ⁽²⁾ ja toimida kooskõlas teiste hindamiskomisjonidega, et tagada taotluste käsitlemise ühtsus kõikides hindamiskomisjonides ning konkursi teadus- ja tehnoloogiavaldkondades.

Hindamiskomisjoni hinnang taotluse kohta (sealhulgas kõik taotlusele üksikute kriteeriumide alusel või üldiselt antud punktid ja selle koht pingereas) põhineb individuaalsel hindamisel ja hindamiskomisjoni arutelul ning see saadakse häälteenamuse alusel. Hindamiskomisjoni hindamisetapi tulemusel koostatakse paremusjärjestus. Vastastikuse eksperdihindangu andmise viimase sammuna määrab hindamiskomisjon kindlaks need taotlused, mida soovitatakse rahastada vastavalt konkursi eelarvele.

Intervjuud: kui see on „Ideede” tööprogrammis kindlaks määratud, võib hindamiskomisjoni hinnang hõlmata ka intervjuusid juhtivteadlaste ja/või õigussubjektist taotlejatega. ERCEA võib huvitada intervjuuga seotud reisi- ja elamiskulud. Intervjuule kutsutavate suhtes kohaldatavaid hüvitamiseskirju on täpsemalt käsitletud C lisas. Intervjuul osaleb vähemalt kolm hindamiskomisjoni liiget. Intervjuu võib toimuda vastastikuse eksperdihindangu andmise komisjoni koosoleku kohas või elektroonilisel teel (videoühendus, telekonverents vms), kui see on tehniliselt teostatav.

Hindamiskomisjoniülene hindamine (hindamiskomisjoni-, valdkonna-, uurimissuuna- jne ülene hindamine): hindamiskomisjoniülese hindamisega kehtestatakse lõplik soovituslik paremusjärjestus taotlustest, mis pääsevad edasi konkursil tervikuna (kõikides konkursi uurimisvaldkondades), mille tarvis hinnatakse eri hindamiskomisjonides hoolikalt taotluste kvaliteeti. See hindamine toimub arutelul, kus osalevad hindamiskomisjonide esimehed või nende volitatud hindamiskomisjoni liikmed. Hindamiskomisjoniülel hindamisel pööratakse erilist tähelepanu hindamiskomisjonide vahelisi piire ületavatele erialadevahelistele taotlustele, uute ja tekkivate uurimisvaldkondade taotlustele ja suure riskiastmega, kuid paljutootavatele taotlustele.

Kui „Ideede” tööprogrammiga on ette nähtud iga hindamiskomisjoni, valdkonna, uurimissuuna jms seotud soovituslik eelarve, võib arutamisel arvesse võtta üksnes taotlusi, mis ei ole nende taotluste hulgas, mis on pingereas piisavalt kõrgel selleks, et mahtuda iga hindamiskomisjoni, valdkonna, uurimissuuna jne soovitusliku eelarve alla.

Vastastikuse eksperdihindangu andmise järel koostatakse iga taotluse kohta hindamisaruanne, mis hõlmab vajaduse korral ka hindamiskomisjoniüleseid hinnanguid, sisaldades hindamiskomisjoni lõplikku soovituslikku taotluse kohta koos sõltumatu ekspertide individuaalsete hinnangutega ning soovitusi maksimaalse määratava toetussumma kohta.

3.1.6.2. Eesliinuuuringu projektide taotluste kaheetapiline esitamine

Konkursikutses määratakse kindlaks, millal kohaldatakse kaheetapilist esitamismenetlust. Sel juhul kehtestatakse kummaski etapis kohaldatavad hindamiskriteeriumid „Ideede” tööprogrammis. Täpsed vastastikuse eksperdihindangu andmise meetodid võivad esimeses ja teises etapis erineda (näiteks seoses hindamiskomisjoni hindajate ja retsensentide kasutamisega ja/või juhtivteadlaste intervjuule kutsumisega).

⁽¹⁾ Nende hulgas võib olla ka muude komisjonide liikmeid või retsensente.

⁽²⁾ See hõlmab ka komisjoni- või valdkonnaüleseid erialadevahelisi projekte, mida läbi vaatama võib määrata rohkem kui ühe hindamiskomisjoni liikmed või lisaretsensendid.

Juhtivteadlased peavad kõigepealt esitama lühendatud või skemaatilise taotluse. Esimeses etapis esitatud taotlust hinnatakse konkursikutses selleks etapiks kehtestatud kriteeriumide alusel.

Pärast esimeses etapis esitatud taotluse hindamist võib hindamiskomisjoni hinnang taotletava projekti edasipääsemise korral tuua kaasa kutse esitada projekti taotlus teises etapis. Sõltumata edasisest hindamiskomisjoniülesest hindamisest, on hindamiskomisjonidel õigus selles etapis oma pädevuse raames soovitada taotlusi, mis peaksid pääsema teise etappi.

Edukatel taotlejatel palutakse pärast esimest etappi esitada teise etapi jaoks konkreetseks tähtjaks üksikasjalikum taotlus või täielikumat ja ajakohastatud teavet esialgse taotluse kohta. Võrdse kohtlemise põhimõtte järgimiseks võib hindamiskomisjon soovitada kõrvaldada edasisest hindamisest teises etapis esitatud taotlused, mis erinevad oluliselt esimeses etapis esitatud vastavast taotlustest.

Vastastikuse eksperdihindangu andmise protsess toimub teises etapis vastavalt punktis 3.1.6.1. kirjeldatud korrale.

3.1.6.3. Vastastikuse eksperdihindangu andmine koordineerimis- ja toetusmeetmetele

Vastastikuse eksperdihindangu andmine koordineerimis- ja toetusmeetmetele toimub vastavalt punktis 3.1.6.1 kirjeldatud korrale. Hindamiskomisjoni hinnang võib olla viimane etapp enne seda, kui ERCEA kiidab heaks lõpliku paremusjärjestuse.

Ainus erand selles menetluses on osalemiseeskirjade artiklis 14 kirjeldatud koordineerimis- ja toetusmeetmed, mille puhul nimetatakse sõltumatud eksperdid üksnes juhul, kui ERCEA peab seda asjakohaseks.

Täpsemad üksikasjad koordineerimis- ja toetusmeetmetele vastastikuse eksperdihindangu andmise korra kohta esitatakse „Ideede” tööprogrammis, konkursikutses ja asjaomases taotluse esitamise juhendis.

3.1.7. Vastastikuse eksperdihindangu tulemused, projektide valimine ja taotluste tagasilükkamine

ERC sõltumatu teadusnõukogu kinnitab lõpliku paremusjärjestuse projektidest, mida vastastikuse eksperdihindangu alusel soovitatakse rahastada.

Vastastikuse eksperdihindangu ja ERC sõltumatu teadusnõukogu koostatud lõpliku paremusjärjestuse põhjal koostab ERCEA lõpliku(d) nimekirja(d) võimalikest toetust saavatest projektidest.

Selle tulemuseks on:

- nimekirja projektidest, mis on võimaliku rahastamise jaoks piisavalt kvaliteetsed. Nimekirja esitatakse soovitatava paremusjärjestusena, milles on kehtestatud rahastamise prioriteetid konkursi eelarve raames (*edasipääsenute nimekirja*). Kui konkursikutses on kehtestatud soovituslikud eelarved konkreetsete hindamiskomisjonide, valdkondade, uurimissuundade jm jaoks, võib iga sellise valdkonna jaoks koostada eraldi edasipääsenute nimekirja;
- kui soovitatavad kogutoetused vastastikuse eksperdihindangu põhjal edasipääsenud projektidele ületavad konkursi eelarve, võib koostada ühe (või eri hindamiskomisjonide, valdkondade, uurimissuundadega jne seotud soovituslike eelarvete puhul mitu) projektide reservnimekirja. Reservnimekirja jäetavate projektide arvu määrab ERCEA eelarvekaalutluste alusel ja see põhineb võimalusel, et kõnealused projektid võivad lõpuks toetust saada näiteks seoses selliste asjaoludega nagu taotluste tagasivõtmine või lisaelarve olemasolu;
- nimekirja projektidest, mida ei valita toetuse saamiseks. See nimekirja sisaldab projekte, mis loetakse (kas enne vastastikuse eksperdihindangu andmist, selle ajal või pärast seda) abikõlbmatuteks; projekte, mis ei saavuta nõutavat kvaliteedikünnist; projekte, mida ei saa rahastada seetõttu, et nad ei saavuta paremusjärjestuses vajalikku kohta, sest olemasolev eelarve ei ole piisav; ning projekte, mis on jäänud reservnimekirja, kui konkreetse konkursi eelarve on ära kulutatud.

Kvaliteedi hindamine ja soovituslik paremusjärjestus edasipääsenud projektide rahastamiseks põhineb taotlustele kõigi asjaomaste kriteeriumide alusel antud vastastikusel eksperdihindangul. Kui konkursikutsega on aga ette nähtud vastastikuse eksperdihindangu andmine kahes etapis ja kui taotluse hindamisel leitakse, et see ei saavuta konkursil konkreetse hindamiskriteeriumi jaoks kehtestatud kvaliteedikünnist, võib soovitada taotluse vastastikuse eksperdihindangu andmise ajal lõplikult tagasi lükata, ilma et seda peaks edaspidi hindama muude kohaldatavate kriteeriumide alusel.

Taotlust, mis on vastuolus peamiste eetiliste põhimõtetega või mis ei vasta „Ideede” eriprogrammis, tööprogrammis või konkursikutses esitatud tingimustele, välja ei valita ⁽¹⁾. Taotluse võib tagasi lükata ka eetilistel või julgeolekukaalutlustel, järgides vastavalt B ja D lisas sätestatud korda.

⁽¹⁾ Osalemiseeskirjade artikli 15 lõige 2.

Iga mõnes eriprogrammi „Ideed” kaudses meetmes osaleva võimaliku juhtivteadlase või õigussubjektist taotleja, kes on eiranud eeskirju ⁽¹⁾ raamprogrammide mõne muu kaudse meetme rakendamisel, võib valikumenetlusest igal ajal kõrvaldada, võttes seejuures nõuetekohaselt arvesse proportsionaalsuse põhimõtet.

3.1.8. Tagasiside

Pärast vastastikuse eksperdi hinnangu saamist annab ERCEA juhtivteadlastele ja õigussubjektist taotlejatele tagasisidet. Kogu teabevahetus ja ERCEA tagasiside andmine juhtivteadlastele ja õigussubjektist taotlejatele toimub ERCEA turvalise veebipõhise meilikonto kaudu. Taotluste esitamise juhistes on märgitud eeldatav tagasiside andmise kuupäev.

a) Pärast vastastikuse eksperdi hinnangu andmist kaheetapilise hindamise esimeses etapis antakse tagasisidet järgmiselt.

Neid, kelle taotletav projekt loetakse abikõlbmatuks, teavitatakse sellise otsuse põhjustest. Abikõlbmatute projektide taotlusi ei hinnata.

Neile, kelle taotletav projekt ei pääse edasi järgmise etappi, antakse tagasisidet vastastikuse eksperdi hinnangu kohta aruande kujul.

Lõpuks saadetakse teade neile, kelle taotletav projekt pääseb edasi järgmise etappi, ja neid võidakse kutsuda intervjuule.

b) Pärast esimese etapi vastastikuse eksperdi hinnangu andmist kaheetapilises esitamismenetluses antakse tagasisidet järgmiselt.

Neid, kelle taotletav projekt loetakse abikõlbmatuks, teavitatakse sellise otsuse põhjustest. Abikõlbmatute projektide taotlusi ei hinnata.

Neile, kelle taotletav projekt ei pääse edasi järgmise etappi, antakse tagasisidet vastastikuse eksperdi hinnangu kohta aruande kujul.

Lõpuks palutakse neil, kelle taotletav projekt pääseb järgmise etappi, esitada taotlus teise etapi jaoks ja nad võidakse kutsuda intervjuule.

c) Pärast teise vastastikuse eksperdi hinnangu andmist juhtudel a) ja b) ning pärast vastastikuse eksperdi hinnangu andmist taotluse ühekordse esitamise ja üheetapilise hindamise korral antakse tagasisidet järgmiselt.

Neid, kelle taotletav projekt loetakse abikõlbmatuks, teavitatakse sellise otsuse põhjustest. Abikõlbmatute projektide taotlusi ei hinnata.

Nii üles- kui allapoole kvaliteedikünnist jäävate projektide puhul antakse tagasisidet vastastikuse eksperdi hinnangu kohta aruande kujul.

Aruanne kajastab vastastikuse eksperdi hinnangu tulemust ja sisaldab nõuetekohaselt märkusi ning üldist ja/või üksikute kriteeriumidega seotud punktisummat. Edasipääsenud projektide puhul märgitakse aruandesse vajaduse korral soovitud maksimaalse antava toetussumma kohta ja muud asjakohased soovitud projekti teostamise kohta ja/või ettepanekud meetodite ja töökava parandamise kohta.

Taotluste puhul, mis on tagasi lükatud kvaliteedikünnisest allapoole jäämise tõttu, võivad aruandes sisalduvad märkused olla täielikud üksnes nende kriteeriumide osas, mida on uuritud kuni selle kriteeriumini, mille puhul künnis jäi saavutamata.

Neid, kelle taotlus on tagasi lükatud eetilistel või julgeolekukaalutlustel, teavitatakse sellise otsuse põhjustest.

3.1.9. Abistamis- ja vaidlustusmenetlus

ERCEA annab teavet korra kohta, mida juhtivteadlased ja/või õigussubjektist taotlejad peavad järgima küsimuste või vaidlustustaotluste ⁽²⁾ esitamisel ERC konkursiga seotud vastastikuse eksperdi hinnangu tulemuse kohta.

Iga küsimus või vaidlustustaotlus peaks sisaldama vähemalt konkursi nimetust, taotluse numbrit (olemasolu korral), taotletava projekti pealkirja ja tekkinud probleemide kirjeldust.

⁽¹⁾ „Eeskirjade eiramine” nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 tähenduses (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽²⁾ Vaidlustusmenetlus ei asenda kõikide ERCEA ja Euroopa Komisjoni meetmete suhtes kohaldatavaid tavalisi kanaleid, näiteks komisjoni peasekretariaat heade juhtimistavade rikkumise korral (avalikud suhted); Euroopa Ombudsman haldusomavoli korral; Euroopa Liidu Kohus üksikisikute või õigussubjektidega seotud otsuste korral.

Konkreetsed projekti abikõlblikkuse kontrolli ja/või vastastikuse eksperdihindangu andmise protsessiga seotud küsimuste korral on kehtestatud vaidlustusmenetlus, et teatada kõikidest abikõlblikkuse kontrolli tulemuste või taotluse hindamise viisi puudustest, mis tõenäoliselt on kahjulikult mõjutanud otsust projekti rahastamise kohta. Asjaomase juhtumi uurimiseks võib moodustada vaiete läbivaatamise komisjoni. Kui komisjonil tuleb uurida abikõlblikkuse küsimusi, võib ta küsida nõu abikõlblikkuse läbivaatamise komisjonilt (vt punkt 2.2.6). Komisjon moodustatakse nõuetekohase teaduslik-tehnoloogilise ja õigusliku pädevusega töötajatest. Komisjon ise siiski taotlust ei hinda. Olenevalt kaebuse olemusest võib komisjon läbi vaadata sõltumatute ekspertide elulookirjelduse, nende isiklikud märkused ja aruande. Komisjon ei sea kahtluse alla nõuetekohase kvalifikatsiooniga ekspertide hindamiskomisjoni teaduslikku hinnangut.

Läbivaatamise tulemuste alusel soovib komisjon ERCEA-le meetmeid. Kui komisjon on seisukohal, et kaebuse toetuseks leidub tõendeid, võib ta soovitada sõltumatutel ekspertidel taotlust osaliselt või täielikult uuesti hinnata.

Vaidlustustaotlus tuleb esitada ühe kuu jooksul pärast ERCEA turvaliselt veebipõhiselt meilikontolt tagasiside saatmise kuupäeva vastavalt punktis 3.1.8 sätestatule. Vaidlustusmenetlust on täpsemalt käsitletud taotlemisjuhendis. Vaiete läbivaatamise komisjon ei tegele abikõlbmatute projektide taotlustega.

Kaebuse esitajale saadetakse vastus kolme nädala jooksul pärast vaidlustustaotluste suhtes kohaldatavat eespool nimetatud tähtaega. Kui kõnealuses etapis ei ole võimalik lõplikku vastust anda, teatakse vastuses, millal see antakse.

3.1.10. Vastastikuse eksperdihindangu andmise protsessist aruandmine ja teavitamine

Pärast iga vastastikuse eksperdihindangu andmist koostab ERCEA aruande ning edastab selle ERC sõltumatule teadusnõukogule ja „Ideede” programmikomiteele. Aruandes antakse statistilist teavet laekunud taotluste (näiteks nende arv, peamised käsitletud teemad, õigussubjektist taotlejate kategooriad ja taotletud eelarve), hindamisprotsessi ja sõltumatute ekspertide kohta.

Teavitamise eesmärgil võib ERCEA pärast hindamisprotsessi lõppu avaldada kõigis asjakohastes massiteabevahendites üldist teavet vastastikuse eksperdihindangu tulemuste kohta. Lisaks sellele võib ERCEA avaldada teavet nende hindamise läbinud taotluste kohta, mis ületavad hindamise järel (või kahes etapis hindamise teise etapi järel) kvaliteedikünnise ⁽¹⁾ ja mille puhul on taotlejad andnud isikliku nõusoleku konkreetsete andmete avaldamiseks ⁽²⁾.

„Ideede” tööprogrammidega ettenähtud järelevalve, uurimise ja hindamise eesmärgil võib ERCEA-l olla vaja, et esitatud taotlusi töötleksid kolmandad isikud ⁽³⁾ vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 45/2001 nõuetele. Taotlejatel ⁽⁴⁾ palutakse anda taotluste töötlemiseks vabatahtlik isiklik nõusolek. Isiklikku nõusolekut ei nõuta kohustuslikus korras ja selle annavad taotlejad üksnes vabatahtlikkuse alusel. Isikliku nõusoleku andmisest keeldumine ei mõjuta hindamisprotsessi.

4. TOETUSE MÄÄRAMISE OTSUS JA TOETUSLEPINGUTE ETTEVALMISTAMINE

Toetuse määrab õigussubjektist taotlejale vastutav volitatud ametiisik ametliku toetuslepinguga olemasoleva eelarve raames ERCEA koostatud lõpliku paremusjärjestuse alusel vastavalt punktile 3.1.7.

Toetusleping sõlmitakse õigussubjektist taotlejaga, kelle suhtes kohaldatakse sisemist finants- ja õigusmenetlust ⁽⁵⁾ ning kontrollitakse käesolevas jaos nimetatud tingimuste täitmist.

Toetuslepingu ettevalmistamise käigus võib juhtivteadlasel ja õigussubjektist taotlejal paluda esitada täpsemat teavet taotletava projekti ja selle kavandatava juhtimise kohta ⁽⁶⁾. Juhul kui taotletava projektiga on seotud rohkem kui üks osaleja, võib juhtivteadlasel või õigussubjektist taotlejal paluda hankida selle kohta teavet ja kinnituse teistelt osalejatelt.

Hindamisprotsessi tulemuste põhjal võib mõne taotletava projekti puhul toetuslepingu sõlmimiseks nõuda lisatingimuste ⁽⁷⁾ täitmist. Sellised tingimused dokumenteeritakse nõuetekohaselt ning lisaks aruandes kajastamisele teavitatakse nendest asjaomast juhtivteadlast ja õigussubjektist taotlejat.

Toetust ei tohi määrata õigussubjektist taotlejale, kes on toetuse määramise ajal ühes finantsmääruse artikli 93 lõikes 1 (pankrot jms), artiklis 94 (valeandmete esitamine jms) ja artikli 96 lõike 2 punktis a (ei lubata osaleda Euroopa Liidu eelarvest rahastatavates hankemenetlustes ja toetuste andmise menetlustes) nimetatud olukordadest. Ta peab tõendama, et ükski eespool loetletud olukord tema puhul ei kehti ⁽⁸⁾.

Vajaduse korral selgitatakse selles etapis täpsemalt ka eetilisi küsimusi. Sel eesmärgil nimetab ERCEA sõltumatud eksperdid, kes osalevad eetikakontrollis (vt B lisa).

⁽¹⁾ ERCEA koostatud lõpliku nimekirja alusel vastavalt punktile 3.1.7.

⁽²⁾ See võib hõlmata juhtivteadlaste ja õigussubjektist taotlejate nimesid, projekti pealkirja ja akronüümi.

⁽³⁾ Koordineerimis- ja toetusmeetmete lepingupartnerid ja/või saajad.

⁽⁴⁾ Juhtivteadlased ja/või korraldavad asutused.

⁽⁵⁾ Sealhulgas vajaduse korral eriprogrammis „Ideed” sätestatud programmikomiteega konsulteerimise menetluse täitmine.

⁽⁶⁾ Vastavalt osalemiseeskirjade artikli 16 lõikele 4 ning komisjoni eeskirjadele, milles käsitletakse nende kaudsetes meetmetes osalejate olemasolu ja juriidilise staatuse ning toimevõime ja finantsuutlikkuse kontrollimist, kes saavad seitsmenda raanprogrammi raames toetust, K(2007) 2466.

⁽⁷⁾ Lisatingimused võivad olla seotud eetilise hinnangu nõuetega.

⁽⁸⁾ Finantsmääruse artikkel 114.

Toetuste ettevalmistamine ei hõlma teaduslikku või tehnilist sisu käsitlevaid läbirääkimisi. Seejärel määratakse õigussubjektist taotlejale toetus esitatud taotluse ja pärast vastastikuse eksperdi hinnangu andmist soovitatud rahastamismäära alusel ning tingimusel, et õigussubjektist taotleja ja juhtivteadlane sõlmivad lepingu.

Kui juhtivteadlase ja õigussubjektist taotlejaga on võimatu kokkulepet saavutada või kui neist üks või mõlemad ei ole kehtestatud mõistliku tähtaja jooksul allkirjastanud mõnda nõutavat lisalepingut, võib toetuse andmise ettevalmistamise lõpetada.

Reservnimekirjas olevate projektide toetuslepingute ettevalmistamist võib alustada siis, kui on selge, et on olemas piisav eelarve ühe või mitme sellise projekti rahastamiseks. Sõltuvalt eelarvehindade olemasolust alustatakse paremuselt esimese projekti toetuste ettevalmistamisest ja jätkatakse lõpliku paremusjärjestuse alusel alanevas suunas.

5. LISAD

5.1. A lisa. Taotluse paberkandjal esitamise kord

Erandjuhtudel, kui taotlejal puudub igasugune võimalus juurdepääsuks elektroonilisele taotluste esitamise süsteemile ja kui seda on võimatu korraldada, võib ta paluda ERCEA-lt luba esitada projekt paberkandjal. Sellise loa taotlus, milles tuleb põhjalikult selgitada juhtumi asjaolusid, peab ERCEA-le laekuma hiljemalt kuu enne konkursi lõpptähtaega.

Projektitaotluse paberkandjal esitamise loa taotlus tuleb saata järgmisel aadressil:

European Research Council Executive Agency
Head of „Scientific Management Department”
COV2
1049 Brussels
BELGIUM

ERCEA vastab taotlusele viie tööpäeva jooksul pärast taotluse laekumist. Erandi tegemise korral saadab ERCEA asjaomasele taotlejale projekti taotlusannekid paberkandjal.

Kui tulenevalt teatava konkursi erijoontest loetakse projektitaotluste veebipõhist esitamist üldiselt ebasobivaks, võib ERCEA juba alguses otsustada võtta vastu pabertaotlusi. Sel juhul märgitakse see võimalus ära konkursikutses ja paberkandjal taotlusannekid tehakse üldiselt kättesaadavaks.

Kui taotluse paberkandjal esitamine on vastavalt eespool kirjeldatule kas konkreetse või üldise erandina lubatud, võib pabertaotlust sisaldava saadetise kohale toimetada tavaposti teel, erakulleri kaudu või isiklikult. Teisaldataval elektroonilisel andmekandjal (nt CD-ROM või muu sarnane elektrooniline seade), e-posti või faksi teel esitatud taotlusi ei võeta arvesse. Pabertaotlused tuleb esitada ühes saadetes. Kui taotleja soovib teha taotlusse muudatusi või esitada lisateavet, peab ta selgelt osutama, millist taotluse osa on muudetud, kusjuures muudetud või lisatud osad tuleb esitada ja need peavad laekuma enne konkursi tähtaja lõppu. Pärast konkursi lõpptähtaega saabunud lisateavet või muudatusi ei võeta arvesse ega hinnata.

Posti teel või kulleriga saadetud taotluse saatmiskuupäeva tõendiks on postitempel või vastuvõtukiitumus. ERCEA ⁽¹⁾ võib taotlusi sisaldavad saadised saabumisel avada, et registreerida halduslikud üksikasjad andmebaasis ja et ta saaks saata teate kättesaamise kohta.

5.2. B lisa. Eetikakontrolli kord

Sissejuhatus

Seitsmenda raamprogrammi artikli 6 ja osalemiseeskirjade artikli 15 rakendamise eesmärgil hõlmab hindamismenetlus taotlustega seotud eetikaküsimuste esialgset kindlakstegemist, millele järgneb eetikaküsimusi tekitavate taotluste väljasõelumine. Vajaduse korral võib taotluste eetikakontroll vastavalt kehtestatud eeskirjadele toimuda pärast eetikaküsimuste väljasõelumist ja enne ERCEA valikuotsuste tegemist. Eetikaküsimuste väljasõelumist ja eetikakontrolli (mida käesolevas lisas nimetatakse ühiselt eetikakontrolliks) teostavad asjaomast eetilist pädevust omavad sõltumatud eksperdid.

⁽¹⁾ Või mis tahes tööettevõtja, kes on palgatud haldusteenuste osutamiseks hindamisetapis.

Eetikakontrolli eesmärk on tagada, et Euroopa Liit ei toetaks teadustegevust, mis on vastuolus eetika aluspõhimõtetega, mis on kehtestatud asjaomastes ELi eeskirjades, ja uurida, kas teadusuuring on kooskõlas seitsmenda raamprogrammiga seotud otsustes ja eriprogrammis „Ideed” sätestatud teadustöö eetika eeskirjadega. Praegu ja edaspidi võetakse arvesse teaduse ja uute tehnoloogiate eetika Euroopa töörihma arvamusi.

Taotlused

Kui see on asjakohane ja/või konkursikutses nõutav, sisaldavad taotlused eetiliste küsimuste osa, kus:

- kirjeldatakse kavandatava teadustöö võimalikke eetilisi aspekte seoses selle eesmärkide, meetodite ja selle tulemuste võimalike mõjudega;
- põhjendatakse teadusprojekti kava eetilisest vaatepunktist;
- selgitatakse, kuidas tööprogrammis esitatud eetilisi nõudeid täidetakse;
- märgitakse, kuidas vastab taotlus selle liikmesriigi õiguslikele ja eetilistele nõuetele, kus teadustööd kavatakse teostada;
- osutatakse ajavahemikule, mille jooksul taotletakse mõnelt liikmesriigi asjaomaselt ametiasutuselt (näiteks andmekaitseasutus, kliiniliste uuringute eest vastutav asutus vms) arvamust ja/või heakskiitu.

Sel eesmärgil tuleb taotlejatel täita taotlemisjuhendisse lisatud eetiliste küsimuste tabel.

ERCEA võib taotlejaga protsessi käigus igal ajal ühendust võtta, et paluda eetikaküsimustega seotud lisateavet.

Üldine menetluskord

Eetikaküsimuste väljasõelumise kord ja eetikakontrollikomisjonide töö korraldus

Taotluste sisemine eelsõelumine

ERCEA eetikarühm vaatab eelnevalt läbi kõik toetuse saamiseks soovitatud taotlused, et teha kindlaks need projektid, mis ei tekita mingeid eetilisi küsimusi ja mille võib esitada toetuse saamiseks ilma sõltumatuid eksperte kaasamata. Kõik ülejäänud taotlused läbivad täiendava eetikakontrolli. See toimub eetikaküsimuste tabeli ja taotlejate esitatud taotluste alusel.

Esitamine eetikaküsimuste sõelumiskomisjonile

Kõik taotlused, mis eelsõelumise käigus on loetud eetilisi küsimusi tekitavateks, esitatakse eetikaküsimuste sõelumiskomisjonile, mis koosneb asjakohase eetilise pädevusega sõltumatutest ekspertidest.

Selle komisjoni eksperdid teevad kindlaks taotlused, milles eetilised küsimused on rahuldavalt lahendatud, taotlused, mille võib heaks kiita, sest nende kohta on liikmesriigi tasandil antud piisav dokumentaalne teave ja/või heakskiit, ning taotlused, mis nõuavad tekkinud eetiliste küsimuste olulisuse tõttu lisatähelepanu ja mis peavad läbima eetikakontrolli ⁽¹⁾.

Iga sõelumise läbinud taotluse kohta koostavad ja allkirjastavad eksperdid eetikaküsimuste sõelumisaruarande, mis sisaldab nõuete osa. Nendest nõuetest saavad lepingulised kohustused.

Esitamine eetikakontrollikomisjonile

Eetikaküsimuste sõelumise käigus kindlaks tehtud olulisi eetikaküsimusi tekitavad projektid edastatakse eetikakontrollikomisjonile. Sellised teemad, nagu teaduslikud katsed inimestega, ⁽²⁾ inimembrüote ja inimese embrüonaalsete tüvirakkude ning primaatide uurimine, ⁽³⁾ esitatakse automaatselt eetikakontrolliks.

Eetikakontrollikomisjon kontrollib projektiga seoses tekkinud eetikaküsimusi ja teeb kindlaks täitmisele kuuluvad eetilised nõuded. Selles etapis võib eetikakontrollikomisjon kindlaks teha projektid, mis tekitavad tõsiseid eetikaprobleeme, mis võivad viia vastava projekti taotluse kõrvaldamiseni toetuse määramise protsessist.

Eetikaküsimuste sõelumiskomisjoni ja eetikakontrollikomisjoni koosseis

Eetikakomisjonid koosnevad sõltumatutest ekspertidest, kes esindavad eri teadusharusid, nagu õigusteadus, sotsioloogia, psühholoogia, filosoofia ja eetika, meditsiin, molekulaarbioloogia, keemia, füüsika, tehnilised uuringud ja veterinaarteadused, kusjuures valitseb põhjendatud tasakaal teadlastest ja mitteteadlastest liikmete vahel.

⁽¹⁾ Teadusuuringute peadirektooraat vastutab järgmiste valdkondade eest: inimese embrüonaalsed tüvirakud, primaadid, inimsekkumine, ning nende kategooriate alla kuuluvad projektid esitatakse teadusuuringute peadirektooraadile automaatselt eetikakontrolliks.

⁽²⁾ Näiteks kliinilised uuringud ja elusate inimeste peal kasutatavaid invasiivseid meetodeid (nt koeproovide võtmine) sisaldavad uuringud.

⁽³⁾ Nende kategooriate alla kuuluvad projektid esitatakse automaatselt teadusuuringute peadirektooraadile eetikakontrolliks.

Komisjoni poolt seitsmenda raamprogrammi jaoks määratud ja valitud või sõltumatu teadusnõukogu määratud ekspertide seast valib ja nimetab ERCEA eetikaküsimustes piisavalt kvalifitseeritud eksperdid. Eetikakomisjonid on geograafiliselt ja sooliselt tasakaalus ja nende koosseis sõltub ka kontrollitavate projektide olemusest. Eetilise heakskiidu andmise menetluses kasutatakse eetikaekspertide nimetamisel sõltumatute ekspertide töölevõtu käskkirja näidist, mille on kiitnud heaks Euroopa Komisjon.

Eetikakomisjoni koosolekutele võib kutsuda kodanikuühiskonna esindajaid.

Eetikakontroll

Tavaliselt vaatavad sõltumatud eksperdid taotlusi esimeses etapis läbi kaughindamise teel. Teises etapis arutatakse taotlusi nõuetekohaselt nimetatud eetikakontrollikomisjonis, et võtta vastu otsus konsensuse alusel.

Eetikakontrollikomisjon koostab eetikakontrolli aruande. See aruanne sisaldab nimekirja eetikaküsimustest, aruannet küsimuste lahendamise kohta juhtivteadlaste ja nende töörühmade poolt ning eetikakontrollikomisjoni nõudeid ja soovitusi. Aruandele kirjutavad alla eetikakontrollikomisjoni eksperdid. Kui konsensus ei saavutata, kajastab aruanne eetikakontrollikomisjoni ekspertide enamuse arvamust.

Eetikaküsimuste sõelumis- ja eetikakontrolliaruanne

Juhtivteadlasi ja õigussubjektist asutusi teavitatakse eetikakontrolli tulemusest kas eetikaküsimuste sõelumis- või eetikakontrolliaruande kaudu, avaldamata sealjuures ekspertide isikut.

Projektide rahastamise otsuses võetakse arvesse eetikakontrolli tulemusi. See võib tingida muudatused toetuslepingus ja selle lisades või äärmuslikel juhtudel toetuslepingu ettevalmistamise lõpetamise.

Liikmesriikide heakskiit ja pädeva eetikakomitee arvamus

ERCEA teeb enne toetuslepingu allkirjastamist kindlaks, et taotleja on saanud liikmesriigi ametiasutustelt asjakohase heakskiidu ja/või pädevalt eetikakomiteelt pooldava arvamuse. Kui enne toetuslepingu kehtimise algust ei ole liikmesriigi ametiasutuse heakskiitu ja/või kohaliku eetikakomitee toetavat arvamust saadud, lisatakse toetuslepingusse eritingimus, mille kohaselt peab asjaomase heakskiidu või arvamuse saama enne vastava uurimistöö algust.

Eetika-alased järelmeetmed ja auditeerimine

Taotlused, mis läbivad eetikaküsimuste sõelumise ja/või eetikakontrolli, võivad eksperdid tähistada taotlustena, mille puhul on vajalik eetika-alased järelmeetmed ja auditeerimine. Järelmeetmed võtavad ja auditeerimise teostavad eetikaküsimustele spetsialiseerunud eksperdid mitte varem kui taotletava projekti esimese finantsaruandlusperioodi tähtajal. Järelmeetmete ja auditeerimise eesmärk on aidata toetuse saajatel lahendada seoses nende tööga tekkivaid eetikaküsimusi ja võtta vajaduse korral parandusmeetmeid.

Äärmuslikel juhtudel võib järelmeetmete ja auditeerimise protsess viia selleni, et ERCEA-l soovitatakse toetusleping lõpetada. Eetika-alaste järelmeetmete ja auditeerimise menetluse korraldamise ja rakendamise eest vastutab Euroopa Komisjoni (teadusuuringute peadirektoraadi) eetikakontrolli osakond.

Inimese embrüonaalsete tüvirakkudega seotud teadustegevuse erimenetluskord ⁽¹⁾

Inimese embrüonaalsete tüvirakkude kasutamisega seotud taotluste hindamisel ja valimisel ning enne asjaomase toetuslepingu ettevalmistamist kohaldab ERCEA järgmist menetlust.

Üldine teadusliku vastastikuse eksperdihindangu andmine eespool 3. jaos kirjeldatud viisil. Lisaks sellele hindavad vastastikust eksperdihindangut andvad sõltumatud eksperdid järgmist:

- kas taotletav projekt täidab olulisi eesmärke teaduse edasiarendamisel Euroopa alusuuringutes või meditsiiniliste teadmiste täiendamisel inimeste heaks kasutatavate diagnostiliste, ennetavate või ravimeetodite arendamiseks;
- kas inimese embrüonaalsete tüvirakkude kasutamine on taotletavas projektis püstitatud teaduslike eesmärkide saavutamiseks vajalik. Eelkõige peab taotleja tõendama, et asjakohased tunnustatud alternatiivid (eelkõige muudest allikatest pärinevate või muu päritoluga tüvirakud) ei ole projekti eeldatavate eesmärkide saavutamiseks sobivad ja/või kättesaadavad. Viimane säte ei kehti nende teadusuuringute kohta, mille käigus võrreldakse inimese embrüonaalseid tüvirkke inimese muude tüvirakkudega.

⁽¹⁾ Võttes arvesse komisjoni 24. juuli 2006. aasta avaldust (ELT L 412, 30.12.2006, lk 42).

Eetikakontrolli kord

Inimese embrüonaalsete tüvirakkude kasutamisega seotud, rahastamiseks soovitatud teadusprojektid esitatakse Euroopa Komisjonile (teadusuuringute peadirektoraadile) eetikakontrolliks. Seitsmenda raamprogrammi all esitatud, inimese embrüonaalsete tüvirakkude kasutamisega seotud projekte käsitlevate taotluste suhtes kohaldatavat eetikakontrolli korda on käsitletud komisjoni heakskiidetud töölevõtu käskkirja näidistes.

Liikmesriikide heakskiit ja pädeva eetikakomitee arvamused

ERCEA teeb enne toetuslepingu allkirjastamist kindlaks, et taotleja on saanud liikmesriigi pädevalt kohalikult või riiklikult ametiasutusest asjakohase heakskiidu.

Kui enne toetuslepingu kavandatavat algust ei ole liikmesriigi ametiasutuse heakskiitu ja/või kohaliku eetikakomitee toetavat arvamust võimalik saada, võib toetuslepingu sõlmida, kui sinna lisatakse eritingimus, mille kohaselt peab asjaomase heakskiidu või arvamuse saama enne vastava uurimistegevuse algust.

Toetuslepingu ettevalmistamisel võetakse arvesse eetikakontrolli tulemusi. See võib tingida muudatusi toetuslepingus esitatud töökirjelduses või teatud juhtudel toetuslepingu ettevalmistamise lõpetamise.

Pärast eetikakontrolli ja kooskõlas nõukogu otsuse 2006/972/EÜ⁽¹⁾ artikli 6 lõikega 9 kohaldatakse inimese embrüonaalsete tüvirakkudega seotud projekte käsitlevate taotluste rahastamise heakskiitmisel ja inimese embrüonaalsete tüvirakkude kasutamisega seotud meetmete vastuvõtmisel nõukogu otsuse 1999/468/EÜ artiklites 5 ja 7 sätestatud regulatiivkomitee menetlust.

Lisaks sellele soovib ERCEA juhtivteadlasel tagada asjakohase teabevahetuse inimese embrüonaalsete tüvirakuliinide Euroopa registriga (<http://www.hescereg.eu/>). Selle eesmärk on kindlustada läbipaistvus seoses kasutatud embrüonaalsete tüvirakuliinidega ja kõnealuste liinidega seotud teabe laialdane levik.

5.3. C lisa. Intervjuule kutsutud juhtivteadlaste sõidu- ja majutuskulude hüvitamise ning päevaraha maksmise eeskirjad⁽²⁾

Artikkel 1

1. Käesolevaid eeskirju kohaldatakse eest:

- a) ERCEA poolt intervjuule kutsutud isikute suhtes vastavalt punktidele 3.1.6.1;
- b) isikute suhtes, kes vastutavad ERCEA poolt intervjuule kutsutud puudega isiku saatmise.

2. Ülesanneteks volitatud ametnikud püüavad eelkõige tagada, et intervjuud korraldataks viisil, mis võimaldab intervjueritaval kasutada kõige soodsamaid reisihindu.

Maksete eest vastutavad ametnikud peavad eriti hoolikalt kontrollima ebatavaliselt kalliste lendude hüvitamise taotlusi. Neil on õigus teostada vajalikku kontrolli ja paluda intervjueritavalt sel eesmärgil vajalikke tõendeid. Samuti on neil põhjendatud juhtudel õigus vähendada hüvitist määrani, mis harilikult kehtivad tavalise reisi suhtes intervjueritava lähtekohast intervjuupaika.

3. Kui artiklis 3 sätestatud hüvitis on puudega intervjueritava kõiki tema puude või teda saatva isikuga seotud kulusid arvesse võttes selgelt ebapiisav, hüvitatakse kulud vastutava volitatud ametniku palvel tõendavate dokumentide esitamisel.

4. ERCEA ei vastuta intervjuule kutsutud isikutele või puudega intervjueritavaid saatvatele isikutele reisiintervjuu toimumise kohta või seal viibimise ajal tekkinud materiaalse, mittemateriaalse või füüsilise kahju eest, välja arvatud juhul, kui sellist kahju saab ERCEAga otseselt seostada.

Eelkõige need intervjuule kutsutud isikud, kes kasutavad intervjuukohta reisimiseks oma transpordivahendit, vastutavad täielikult õnnetuse eest, mille nad võivad põhjustada.

Artikkel 2

1. Kõigil intervjueritaval on õigus saada reisimisel kutses nimetatud lähtekohast (töökoha või kodune aadress) intervjuu toimumise kohta tehtud kulutuste eest hüvitist, kasutades vastavalt vahemaale kõige asjakohasemat transpordivahendit. Üldiselt on selleks alla 400 km pikkuse reisi korral (üks suund, vastavalt ametlikule vahemaale raudteemarsruudil) rongireis esimeses klassis ja üle 400 km pikkuse vahemaa korral lennureis turistiklassis.

Kui lennureis kestab ilma vahepeatusteta 4 tundi või kauem, hüvitatakse äriklassi pileti maksumus.

⁽¹⁾ ELT L 400, 30.12.2006, lk 243.

⁽²⁾ ERCEA võib luua elektroonilise taotluste esitamise süsteemi, mida kohaldatakse käesolevate eeskirjade raames hüvitise saamiseks esitatavate paberkandjal vormide ja originaaldokumentide esitamiseks.

2. Isikliku autoga reisimise kulud hüvitatakse samade määrade alusel nagu esimese klassi rongipilet.
3. Kui marsruudil puudub raudteeühendus, hüvitatakse isikliku autoga reisimine vastavalt määrale 0,22 eurot kilomeetri kohta.
4. Lähtekohas (või lähtelennujaamas) tehtud takso- või parkimiskulutusi ei hüvitata.

Artikkel 3

1. Iga intervjuupäeva kohta makstakse kindlasummalist päevaraha, et katta kõik intervjuukohas tekkivad kulud, sealhulgas näiteks söögi ja kohaliku transpordi (buss, tramm, metroo, takso, parkimine, kiirteemaksud jne) kulud ning reisi- ja õnnetusjuhtumikindlustus.
2. Paevaraha suurus on 92 eurot.
3. Kui kutses nimetatud lähtekoht asub intervjuu toimumise kohast 100 või vähem kui 100 km kaugusel, vähendatakse päevaraha suurst 50 % võrra.
4. Intervjueeritavatel, kes peavad veetma ühe või mitu ööd intervjuu toimumise kohas, sest intervjuu ajad ei sobitu lennu- või rongiaegadega, ⁽¹⁾ on õigus ka majutustoetusele. Majutustoetuse suurus on 100 eurot öö kohta. Ööde arv ei tohi ületada intervjeerimise päevade arvu + 1 päev.
5. Erandkorras võib maksta täiendavat majutustoetust ja/või päevaraha, kui viibimisaja pikendamine võimaldab intervjeeritaval saada seoses transpordiga hinnasoodustust, mis ületab nimetatud toetuste summa.

Artikkel 4

1. Hüvitist maksab ERCEA intervjeeritava poolt nõuetekohaselt täidetud ja allkirjastatud hüvitistaotluse esitamisel, kusjuures taotlusele peab alla kirjutama ka ERCEA ametnik, kes vastutab intervjeeritava kohaloleku tõendamise eest.

Hüvitistaotlusele allakirjutamisega kinnitavad intervjeeritavad ausõnaga, et esitatud reisikulud ja/või toetusi ei hüvita sama reisi või sama aja eest mõni teine Euroopa Liidu institutsioon, organisatsioon või isik ja et nende taotlus vastab tegelikele kuludele. Eeskirjade eiramine ja/või valeandmete esitamine toob kaasa halduskaristuste kohaldamise vastavalt finantsmääruse rakenduseeskirjade artikli 265a lõikele 3.

2. Reisikulude hüvitamiseks tuleb hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul pärast viimast intervjuupäeva esitada järgmised tõendavad originaaldokumendid: piletid ja arved või interneti teel tehtud broneeringute korral elektroonilise broneeringu väljatrükk ja pardakaardid lennu sihtkohta. Esitatud dokumentidel peab kajastuma kasutatud reisijaklass, reisi aeg ja makstud summa.

Juhul kui intervjeeritav ei suuda esitada asjakohast põhjendust, mille kiidab põhjendatud otsuse alusel heaks vastutav volitatud ametiisik, vabastab käesoleva lõigu sätete täitmatajätmine ERCEA igasugusest kohustusest hüvitada reisikulud või maksta päevaraha või majutustoetust.

3. ERCEA hüvitab intervjeeritava kulud finantsmääruse rakenduseeskirjades sätestatud ajavahemiku jooksul.
4. Reisikulud hüvitatakse eurodes võimaluse korral intervjuu päeval kehtiva vahetuskursi alusel.
5. Paevaraha ja vajaduse korral majutustoetus makstakse välja eurodes intervjuu päeval kehtiva kindla summa ulatuses. Paevaraha ja majutustoetuse suurst võib kohandada vastavalt elukalliduse muutumisele Brüsselis.
6. Kõik reisi- ja majutuskulude hüvitamise ja/või päevaraha maksed kantakse ühele ja samale pangakontole.

⁽¹⁾ Üldreeglina ei saa intervjeeritavalt nõuda järgmist: et nad väljuksid lähtekohast või intervjuu toimumise kohast enne kui kell 7.00 (rongijaamast või muu transpordivahendiga) või 8.00 (lennujaamast); et nad saabusid intervjuu toimumise kohta pärast kella 21.00 (lennujaama) või 22.00 (rongijaama või muu transpordivahendiga); et nad saabusid lähtekohta pärast kella 23.00 (lennujaama, rongijaama või muu transpordivahendiga).

7. Volitatud ametiisik võib põhjendatud otsuse alusel ja tõendavate dokumentide esitamise korral lubada hüvitada kulutused, mida intervjuueeritav on pidanud tegema seoses talle kirjalikult esitatud erijuhistega.

5.4. D lisa. Julgeolekuküsimused. Tundlikud ERC meetmed

A. Sissejuhatus

Julgeolekuga seotud teadustegevuse suhtes kohaldatakse erimenetlust tulenevalt käsitletavate teemade tundlikkusest ja võimekuses esinevatest puudujääkidest, mis tuleb kõrvaldada, et kaitsta Euroopa kodanikke. ERC tundlikeks peetavad meetmed salastatakse⁽¹⁾.

Seda menetlust käsitletakse allpool. Menetlust kohaldatakse ERC meetmete suhtes juhul, kui tegeletakse tundlike julgeolekuteemadega.

B. Võimalike salastatud ERC meetmete kindlakstegemine

ERC tundlik julgeolekumeede on meede, mille raames tuleb käidelda salastatud teavet.

Taotlus tähistatakse julgeolekukaalutluse märkega järgmistel juhtudel:

- taotleja kinnitusel on tegemist tundliku projektiga;
- ERCEA või ekspertidest hindajad teevad kindlaks ühe järgmistest asjaoludest või kahtlustavad selle olemasolu:
 - salastatud teavet kasutatakse või võidakse kasutada taustteabena;
 - osa eelteabest kavatsetakse salastada.

Kui taotlusele lisatakse julgeolekukaalutluste märke, kontrollitakse täpsemalt kavandatava töö asjaolusid vastavalt allpool punktis C kirjeldatud korrale.

Kui asjaomastes taotluste esitamise juhistes seda nõutakse, tuleb taotluses vajaduse korral selgitada ERC meetme teostamiseks vajalikku taustteavet ja salastatud eelteavet, mis meetmega kaasneb. Kui taotlus sisaldab salastatud teavet (taust- ja/või eelteave), tuleb taotlusele lisada julgeolekuaspekte käsitlev dokument⁽²⁾ ja selle lisana salastatuse kategooriate määramise juhend⁽³⁾.

Salastatuse kategooriate määramise juhendis käsitletakse järgmist:

- taust- ja eelteabe salastatuse aste;
- osalejate juurdepääs teabele.

Lisaks sellele nõutakse järgmisi dokumente:

- ettevõtte julgeolekukontrolli otsuse (või selle taotluse) koopia. Euroopa Komisjoni julgeolekudirektoraat kontrollib ettevõtte julgeolekukontrolli otsuse kehtivust asjakohase ametliku kanali kaudu riigisiseste julgeolekuasutuste kaasabil;
- asjaomase julgeolekuasutuse ametlik kirjalik luba kasutada salastatud taustteavet.

Ka julgeolekuaspekte käsitlevaid dokumente, millele on lisatud salastatuse kategooriate määramise juhend, kontrollitakse vastavalt allpool kirjeldatud kontrollimenetlusele.

C. Võimalike salastatud ERC meetmete kontroll

Pärast taotluste teaduslikku hindamist seatakse need vastavalt hindamistulemustele paremusjärjestusse. ERCEA koostab edasipääsenud projektide nimekirja, mis sisaldab võimaliku toetuse saamiseks soovitatavate projektide taotlusi, st taotlusi, mida ei ole tagasi lükatud ja milles käsitleva projekti jaoks on toetused olemas, ning reservnimekirja(d).

Kõik julgeolekukaalutluste märgel omavad ERC meetmed edasipääsenud projektide nimekirjas ja reservnimekirja(de)s läbivad kontrolli. Selle teostab selleks moodustatud allkomitee – julgeolekukontrollikomitee.

⁽¹⁾ Vastavalt komisjoni 29. novembri 2001. aasta otsusele 2001/844/EÜ, ESTÜ, Euratom, millega muudetakse komisjoni kodukorda (EÜT L 317, 3.12.2001, lk 1) seoses turvasätetega, ja selle hilisematele muudatustele.

⁽²⁾ Julgeolekuaspekte käsitlev dokument: „lepingu sõlminud ametiasutuse poolt esitatud konkreetsete lepinguliste tingimuste kogum, mis moodustab sellise salastatud lepingu lahutamatu osa, millega kaasneb juurdepääs ELi salastatud teabele või millega kaasneb sellise teabe loomine, ning millega määratakse kindlaks lepingu julgeolekunõuded või need lepingu osad, mida tuleb julgeoleku kaalutlustel kaitsta,” vastavalt otsuse 2001/844/EÜ, ESTÜ, Euratom punktile 27.

⁽³⁾ Vastavalt otsusele 2001/844/EÜ, ESTÜ, Euratom.

Selle komitee koosseisu kuuluvad liikmesriikide esindajad, kes on määratud tihedas koostöös liikmesriikide pädevate julgeolekuasutustega ja keda vajaduse korral toetavad asjaomas(t)e programmikomitee(de) esindajad, kusjuures esindatud on taotluste esitajate riigid. Kõnealust komiteed juhivad Euroopa Komisjoni esindaja.

Komitee teeb kindlaks, kas taotlejad võtavad kõiki julgeolekuaspekte nõuetekohaselt arvesse. Taotlusi vaatavad läbi komiteeliikmed, kes on pärit samadest riikidest, kust taotluste esitajad.

Selle protsessi tulemusel peaksid asjaomaste liikmesriikide esindajad jõudma ühisele seisukohale, misjärel antakse üks järgmistest soovitud:

- *salastamine ei ole vajalik*: võib alustada ERC toetuslepingute ettevalmistamisega (ehkki vajaduse korral võidakse esitada ettevalmistamisega seotud soovitusi);
- *salastamine on vajalik*: ERC toetuslepingu ettevalmistamiseks antakse konkreetsed soovitusel toetuslepingu raames täidetavate tingimustena. ERC meetmest saab salastatud meede⁽¹⁾ ning ELi salastatud teave ERC meetme puhul kasutatava/loodava teabe kõrgeimal salastatuse astmel vastavalt julgeolekuaspekte käsitlevale dokumendile ja sellele lisatud salastatuse kategooriate määramise juhendile;
- *taotletav projekt on rahastamiseks liiga tundlik*, sest taotlejatel puuduvad salastatud teabe nõuetekohaseks käitlemiseks asjakohane kogemus, oskused või load. Sellisel juhul võib taotluse tagasi lükata. Kui seda tehakse, peab ERCEA selgitama tagasilükkamise põhjuseid, välja arvatud juhul, kui need põhjused ise on salastatud.

Kõnealuse ühissiseisukoha põhjal määratakse kindlaks salastatuse aste. Seejärel kontrollib ERCEA toetuslepingu ettevalmistamise ja rakendamise ajal koostöös kõigi asjaomaste riigisest julgeolekuasutustega, kas on kohaldatud kõiki vajalikke menetlusi ja meetmeid, et tagada salastatud teabe käitlemine nõuetekohasel viisil.

D. Ekspordi- ja transiidiload

Lisaks võib taotletavat projekti lugeda tundlikuks ka juhul, kui salastatusest sõltumata on selle käigus kavas vahetada materjale, mille suhtes kohaldatakse transiidi- või ekspordilube.

Sellisel juhul peavad taotlejad järgima liikmesriikide seadusi ja ELi õigusakte⁽²⁾. Kui kavandatava töö jaoks on vajalikud ekspordiload (või ELi-siseseid load), peab taotleja selgitama kõnealuse ekspordi- või transiidiload nõuet ja esitama nimetatud lubade (või loataotluste) koopia.

E. Rahvusvaheline koostöö

Julgeolekuprobleeme ei saa tagasilükkamise põhjusena esitada taotluste puhul, mis on seotud salastamata ERC meetmetega, mis eeldavad kolmandate riikide asutuste osalemist⁽³⁾. Erandeid tehakse üksnes juhul, kui:

- teema kohta on tööprogrammis öeldud, et see ei ole avatud rahvusvahelisele koostööle. Sel juhul loetakse iga rahvusvahelist koostööd hõlmav projekt abikõlbmatuks;
- lisatud on julgeolekukaalutluste märke ning sel juhul kontrollitakse taotlust vastavalt eespool kirjeldatud korrale.

⁽¹⁾ Konfidentsiaalsete andmete käitlemist reguleerivad kõik asjaomased ühenduse õigusaktid, sealhulgas institutsioonide sise-eeskirjad, näiteks otsus 2001/844/EÜ, millega muudetakse komisjoni kodukorda seoses turvasätetega.

⁽²⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 428/2009, 5. mai 2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks (ELT L 134, 29.5.2009, lk 1).

⁽³⁾ Kolmas riik on iga riik, mis ei ole ELi liikmesriik ega seitsmenda raamprogrammiga ühinenud riik.